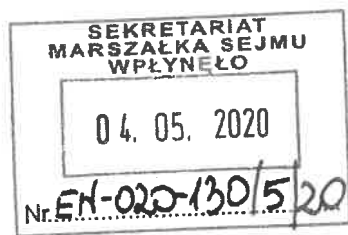

Warszawa, dnia 30.04. 2020 r.

**MINISTERSTWO
RODZINY, PRACY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ
SEKRETARZ STANU
PEŁNOMOCNIK RZĄDU
DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
*Paweł Wdówik***

BON-VII.058.3.2020.UK

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek,

W odpowiedzi na pismo dotyczące prośby o wydanie opinii do *poselskiego projektu ustawy w sprawie szczególnych zasad prowadzenia głosowania korespondencyjnego w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r.* (znak: SPS-WP-173-65/20) uprzejmie informuję, co następuje.

W poselskim projekcie ustawy w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania głosowania korespondencyjnego w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. określono szczególne zasady przeprowadzania głosowania korespondencyjnego w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r., w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 2 projektu, w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r., przepisy dotyczące możliwości głosowania korespondencyjnego, o których mowa w rozdziale 6a ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684 i 1504), będą dotyczyły wszystkich wyborców.

W art. 4 i art. 6 projektu określono przepisy upoważniające wskazanych ministrów oraz Państwową Komisję Wyborczą do ustalenia, w drodze odpowiednio rozporządzeń oraz uchwał, szczegółowego trybu m. in. odbierania kopert, przekazywania pakietów wyborczych, przekazywania kopert zwrotnych właściwemu dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego, czy też postępowania z kopertami dostarczonymi do obwodowych komisji wyborczych. W art. 8 projektu wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w projekcie ustawy stosuje się ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Kodeksu wyborczego (art. 53a § 1) uprawnionymi do głosowania korespondencyjnego są m. in. wyborcy niepełnosprawni o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 i 568). Projektowane przepisy obejmą swoją regulacją również osoby niepełnosprawne o lekkim stopniu niepełnosprawności (jak i pozostali wyborcy).

W odniesieniu do osób niepełnosprawnych głosowanie korespondencyjne jest znacznym ułatwieniem w realizacji prawa wyborczego i w wypełnianiu przez nich tego obywatelskiego obowiązku. W niektórych bowiem przypadkach dotarcie przez osoby niepełnosprawne do lokalu wyborczego, z uwagi na sytuację zdrowotną, wiąże się ze znacznymi utrudnieniami lub jest wręcz niemożliwe.

Należy jednak zwrócić uwagę na to, że w związku z panującym w kraju stanem epidemii wybory powinny odbywać się z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa. Osoby niepełnosprawne znajdują się w grupie podwyższonego ryzyka zakażeniem koronawirusem. U niektórych z tych osób występuje obniżona odporność i poprzez to są w szczególny sposób zagrożone zakażeniem oraz skutkami ewentualnego zachorowania. W związku z powyższym przekazywanie pakietów wyborczych i ich odbieranie powinno być dokonywane z zachowaniem najwyższych środków ostrożności i zastosowaniem odpowiednich procedur uniemożliwiających lub ograniczających rozprzestrzenianie się epidemii.

Szczegółowe przepisy dotyczące trybu m. in. przekazywania wyborcy pakietu wyborczego oraz odbierania kopert zwrotnych zostały przeniesione do przygotowania w ramach uchwał Państwowej Komisji Wyborczej oraz rozporządzeń właściwych ministrów. W związku z tym, na tym etapie prac legislacyjnych, nie można ocenić proponowanych rozwiązań.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na potrzebę uzupełnienia lub też doprecyzowania aktualnie obowiązujących przepisów Kodeksu wyborczego, uwzględniając oczekiwania niepełnosprawnych wyborców. Przepisy dotyczące głosowania korespondencyjnego, na dzień dzisiejszy, nie zapewniają osobom z dysfunkcją wzroku samodzielnego wypełnienia formularzy zamieszczonych w pakiecie wyborczym. Nie przewidziano również rozwiązań, które umożliwią samodzielne wypełnienie oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania. Projekt ustawy nie przewiduje regulacji dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa osobom głosującym w domach pomocy społecznej.

Pakiet wyborczy może zawierać nakładkę do głosowania na kartę do głosowania wyłącznie na wyraźne żądanie osoby niewidomej. Ze względu na bliski termin wyborów wydaje się jednak mało prawdopodobne, aby osoby z dysfunkcją wzroku uzyskały nakładki na karty do głosowania.

Ponadto w obecnym stanie prawnym nie ma możliwości samodzielnego rozróżnienia materiałów zawartych w pakiecie wyborczym przez osoby niewidome. Pewnym rozwiązaniem tego problemu byłoby zastosowanie kodów QR na poszczególnych elementach pakietu wyborczego. Jednak rozwiązanie to musiałoby zostać uwzględnione na poziomie rozporządzeń, a i tak jego skuteczność nie objęła by wszystkich osób z dysfunkcją wzroku.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na zapewnienie właściwego przebiegu wyborów w obwodach wyborczych zlokalizowanych w Domach Pomocy Społecznej. Niezbędne jest opracowanie procedur gwarantujących bezpieczeństwo, ale także pełną tajność wyborów.

Na zakończenie należy wskazać na Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych z 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169), która zawiera wytyczne dotyczące realizacji prawa wyborczego osób niepełnosprawnych przez Państwa Strony. Zgodnie z art. 29 Konwencji Państwa Strony zapewniają, że osoby niepełnosprawne będą mogły efektywnie i w pełni uczestniczyć w życiu politycznym i publicznym, na zasadzie równości z innymi osobami, bezpośrednio lub za pośrednictwem swobodnie wybranych przedstawicieli, włączając w to prawo i możliwość korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego, między innymi poprzez zapewnienie, że tryb głosowania oraz stosowane w związku z nim urządzenia i materiały będą odpowiednie, dostępne i łatwe do zrozumienia i zastosowania.

Z poważaniem,

Paweł Wdówik
Sekretarz Stanu,
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

